

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

pc en rk bs. De Kameleon

Plaats : Julianadorp
BRIN nummer : 16BC|C1
Onderzoeksnummer : 281923
Datum onderzoek : 9 en 11 februari 2015
Datum vaststelling : 16 april 2015

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	9
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	12
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	13
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	17

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

pc en rk bs. De Kameleon heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De school haalt voldoende eindresultaten.
- Een uitdaging voor de toekomst is het formuleren van een duidelijke en gezamenlijk gedragen visie, die rekening houdt met de mogelijkheden van de leerlingenpopulatie en de vaardigheden die zij in de toekomst nodig zullen hebben. Van deze visie kunnen vervolgens doelen worden afgeleid, die planmatig richting geven aan de schoolverbetering.
- Het lesgeven van de leraren is voldoende, maar de taakgerichtheid van de leerlingen kan beter.
- De school heeft duidelijke afspraken en regels over met elkaar omgaan.
- De school heeft geen samenhangend veiligheidsbeleid en in onvoldoende mate zicht op de veiligheidsbeleving van leraren en leerlingen.
- De leraren zijn betrokken bij de kwaliteitsverbetering, maar de directie stuurt de kwaliteitszorg nog in onvoldoende mate aan.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Cognitieve eindresultaten			•		

Basisschool De Kameleon laat zien dat haar cognitieve eindresultaten voldoende zijn. In de afgelopen drie schooljaren scoren de leerlingen echter slechts één keer (2013) naar verwachting op de eindtoets. De school heeft nog geen eigen doelen gesteld die passen bij de kenmerken van de leerlingenpopulatie van de school en van de Eurekagroepen.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod		•		
2.2	Zicht op ontwikkeling		•		
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning			•	

De school biedt de leerlingen een breed aanbod, vooral in de Eurekagroepen. Op dit moment voldoet het aanbod voor begrijpend lezen echter niet aan de kerndoelen. Ook is het aan te bevelen om vast te leggen op welke wijze de school aan de kerndoelen werkt bij het thematisch aanbod in de Eurekagroepen. De leerlingen met wie is gesproken, geven aan dat de leraren goed kunnen uitleggen, een beeld dat tijdens de lesobservaties is bevestigd. Wel is de taakgerichtheid van de leerlingen in enkele groepen een aandachtspunt.

De leraren houden zicht op de ontwikkeling van hun leerlingen met behulp van toetsen. De leraren gebruiken deze informatie bij het opstellen van hun groepsplannen. Zij benutten deze gegevens echter nog onvoldoende voor de invulling en afstemming van het onderwijs. Dit komt vooral omdat er nog geen sprake is van een systematische cyclus van 'evalueren, analyseren, doelen stellen en aanpak bepalen'. Vooral het analyseren van de informatie komt nog onvoldoende uit de verf, waardoor de doelen voor de leerlingen vaak te algemeen zijn geformuleerd.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat			•	
3.2	Veiligheid		•		

Uit de gesprekken blijkt dat er sprake is van een voldoende veilig schoolklimaat. Er zijn duidelijke regels en de leraren grijpen direct in bij pestgedrag. De leerlingen geven echter aan dat er nog wel veel ruzie is op school. Dit pleit voor een aanpak waarbij de school gericht aandacht besteedt aan het aanleren van sociale competenties bij de leerlingen. De school is inmiddels gestart met een dergelijke aanpak.

Er is nog geen sprake van een samenhangend veiligheidsbeleid op school en ook brengt de school niet systematisch de veiligheidsbeleving van leerlingen en leraren in kaart.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering		•		
4.2	Kwaliteitscultuur			•	
4.3	Verantwoording en dialoog		•		

De directie en het team zijn sterk betrokken bij de school en de ontwikkeling van de school. De kwaliteitszorg van De Kameleon kenmerkt zich echter nog niet door een cyclisch karakter. Zo is er nog geen breed gedragen visie op onderwijs met schooleigen doelen passend bij de leerlingenpopulatie van De Kameleon en de Eureka-groepen. Voorts is de wijze van zelfevaluatie te summier en zijn de uitkomsten van de evaluaties nog weinig richtinggevend voor de onderwijsontwikkeling. Weliswaar worden de leerresultaten steeds nauwkeurig in kaart gebracht, maar nog weinig diepgaand geanalyseerd en afgezet tegen de vooraf gestelde doelen.

Positief is dat de school activiteiten onderneemt om de ouders meer bij de school te betrekken, door het invoeren van ouder-kindgesprekken en het instellen van een klankgroep bestaande uit ouders. De resultaten die de school

haalt zijn echter niet transparant beschreven in de schoolgids en het jaarverslag.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op pc en rk bs. De Kameleon.

Daarnaast heeft de inspectie de school gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

In navolging van de uitkomsten van de QuickScan en de aanbevelingen van de inspectie, hebben het bestuur en de directie van de i.c.b.s. De Kameleon na de afname van de CITO in januari/februari de volgende maatregelen getroffen of zijn voornemens dat te doen:

Onderwijsleerproces

2.1 aanbod:

De methode Nieuwsbegrip XL is nu volledig ingevoerd. De leerlingen zijn in niveaus ingedeeld en er wordt klassen doorbrekend gewerkt, meer ruimte voor de instructielessen. Wij doen 2 keer in de week Nieuwsbegrip op papier. De download en print les en de woordenschat les. De les met een andere tekstsoort maken de kinderen op de computer.

Het aanbod in de kleutergroep was al besproken met medewerkers van de OBD. De inhoud van de "eigen" thema's moet nog aangepast.

2.2 zicht op ontwikkeling:

Onderwijsbehoeften formuleren als lk. activiteit / SMART. leerlingen eigenaar - werkhouding.

- Blijft nog een verbeterpunt: gaan we de komende jaren mee aan de slag, is ook een speerpunt in het IB overleg van het Sarkon.

Combinatiegroepen – effectieve leertijd – didactische handelen en effectieve instructie.

- In maart heeft de directie klassenconsultaties afgelegd mbv de kijkwijzer van het CED indicator 7: afstemming instructie en verwerking en indicator 8: leerlingen zijn actief betrokken.

- In april/mei gaat de IB de klassen in : indicator 3: taakgerichte werksfeer en indicator 4: activerende instructie.

Dagplanning evalueren/indien nodig doorplannen (datum – leerlijn).

- In de bouwvergaderingen zijn de dagplanningen m.n. het doorplannen besproken.

Schoolklimaat en veiligheid

3.2 veiligheid:

Omdat we ons ervan bewust zijn dat er nog geen samenhangend veiligheidsbeleid is gaan we ons voor de komend 2 jaar aanmelden voor een 2 jarig traject bij de OBD 3 in 1 om te komen tot een pedagogisch huisstijl.

In het eerste jaar van invoering ligt de nadruk op het leren kennen van het lesprogramma van de Vreedzame School. En er komen enkele onderdelen uit Positive Behavior Support (PBS) aan de orde: gewenst gedrag op schoolniveau en aspecten van preventie zoals attentiesignaal, taalgebruik en de reactieprocedure. Bij de start tevens informatie over Grip op de groep en rond de herfstvakantie de herfstevaluatie.

Kwaliteitszorg en ambitie

4.1 evaluatie en verbetering:

Een aanbeveling vanuit de QuickScan: Analyse groepsprofiel op individuele vaardigheidsscore groei (IB er+ lkr.+ dir) voor indeling leerlingen in groepen/ groepsplan.

- De toetsgegevens zijn geanalyseerd, als hierboven aangegeven; nieuwe groepsplannen en DGO's zijn gemaakt en besproken met de IB en de dir.
- Voor elke groep zijn er ambitiestandaarden vastgesteld; ambitie **Kameleongroepen**: het halen van het landelijk gemiddelde. ambitie **Eureka**: het ruim halen van het landelijk gemiddelde.

4.3 verantwoording en dialoog:

Ouders zijn in kennis gesteld van het inspectiebezoek, zodra het definitieve rapport daar is wordt dat op de website geplaatst.

We overwegen om de resultaten van de M toetsen straks ook op onze "nieuwe" website te plaatsen.

Volgend jaar gaan we naast de klankbordgroep van de Eureka, ook van start met een klankbordgroep voor de Kameleon. We willen beide groepen laten participeren in een tweejarig traject over de pedagogische huisstijl.

De speerpunten voor de komende jaren zijn.

- Onderwijscyclus
- Eigenaarschap: mbt de leerkrachten en de leerlingen
- Professionalisering
- Ouderbetrokkenheid

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook pc en rk bs. De Kameleon.

Op 9 februari 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: leerlingen, ouders, leraren, intern begeleider en directie;
- observaties van de onderwijspraktijk in alle groepen.

Op 11 februari 2015 heeft de inspectie een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONTWIKKELINGSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren

gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste

KWALITEITSGEBIED 3: KLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke

managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit,. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie met pilots ervaring op met het vernieuwde toezicht. De onderwijsinspectie nodigt u met nadruk uit uw mening, ervaringen en inzichten rond de vernieuwing met ons te blijven delen.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek. Zo hebben we het afgelopen jaar in iedere sector raadplegingen georganiseerd over de hoofdlijnen van onze nieuwe koers en daar veel feedback op gekregen.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende'

of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.

- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.
- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.
- **Medio 2015 eerste evaluaties** - We benutten 2015 om in pilots zaken uit te testen, om zicht te krijgen op eerste effecten van onze vernieuwingen, om zaken bij te stellen, en uiteindelijk ook om te zien waar we het mis hadden. Rond de zomer van 2015 evalueren we de eerste uitkomsten van de pilots en gesprekken en bepalen dan het verdere traject.